

داریوش شایگان
آیین هندو و عرفان اسلامی
(بر اساس مجمع البحرین داراشکوه)

داریوش شایگان
ترجمه جمشید ارجمند

ISBN: 978-604-331-482-3
978-604-331-482-3
978-604-331-482-3

۱۰۲	۲-۲ عقل (در حدیث) و در فلسفه باطنی و عرفانی	۵۵
۱۰۳	۲-۳ تفسیر داراشکوه از حسن باطن هندی در حدیثی در حدیثی در حدیثی	۵۵
۱۰۴	مقایسه حسن باطن هندی و ابن عربین	۹۵
۱۰۹	۲-۲-۱ بر روش‌های	۷۵
۱۱۳	۲-۲-۲ ریاضیات و نجومی	۱۳۰
۱۱۴	۲-۲-۳ لوله من لوله	۱۹
۱۱۷	۲-۲-۴ لوله	۱۹

فهرست مطالب

۱۱۸	۲-۲-۵ لوله	۶۹
۱۲۱	۲-۲-۶ ذکر در اسلام (در حدیثی)	۵۹
۱۲۲	۲-۲-۷ کیا	۷۶
۱۲۳	۲-۲-۸ تفسیر عقده ل لوله	۹۳
پانزده	یادداشت مترجم	
۱	پیشگفتار مؤلف	
۵	نشانه‌های اختصاری	
۸	مقدمه	
۱۰	زندگی داراشکوه	
۱۳	تألیفات	
۱۸	ترجمه‌ها	
۲۱	مجمع البحرين (پیوست دو دریا)	
۲۲	مجمع البحرين و روش داراشکوه	
۲۶	چگونگی روش مقایسه ما	
۳۳	پی‌نوشتها	

شرح مجمع البحرين

۳۷	عناصر	فصل یکم
۳۹	۱. عناصر هندی بر مبنای مکتب ویشیشیکا و عناصر اسلامی	
۳۹	۱-۱. عناصر هندی	
۴۳	۲-۱. عناصر اسلامی	
۴۵	۲. عرش اکبر و اثیر (آکاشا)	
۴۵	۱-۲. عرش اکبر	
۴۹	۲-۲. آکاشا	

فصل یکم

عناصر

داراشکوه در فصل یکم مجمع‌البحرین در وهله نخست به بررسی عناصر اسلامی، که به نظر او پنج عددند، می‌پردازد: (vib) آید، (vrib) باد، (vrib) آتش، (vrib) آب، (vrib) خاک، (vib) زمین.

۱. عنصر اعظم که متشرعین آن را عرش اکبر می‌خوانند، ۲. باد، ۳. آتش، ۴. آب، و ۵. خاک. این عناصر را دارا با عناصر هندی (پانچابھوتا^۱) زیر: اثیر (آکاشا^۲)، هوا (وایو^۳)، آتش (تجاس^۴)، آب (جالا^۵) (به نظر دارا)، و خاک (پرتھیوی^۶) همسان گرفته است. دارا می‌افزاید که اثیر بر سه نوع است: بهوتا کاشا^۷ (اثیر عنصری)، ماناس - آکاشا^۸ (اثیر ذهنی)، و چیدا آکاشا^۹ (اثیر - آگاهی).

از نظر دارا بهوتا کاشا در برگیرنده همه عنصرهاست، ماناس - آکاشا در برگیرنده همه وجودهاست و چیدا کاشا در برگیرنده جهان، همه جا باشند، قدیم و غیر حادث است.

از چیدا کاشا، عشق زاده می‌شود که هندویان از آن به مایا تعبیر می‌کنند و نزد مسلمانان، حدیث مربوط به «من گنجی پنهان بودم، خواستم شناخته شوم، پس خلقت را ایجاد کردم.» (تا خود را به آن بشناسانم) حجتی است بر آنچه گفته شد.

از عشق، «روح اعظم» زاده شد، یعنی حیواتما که آن نیز «حقیقت محمدیه» است؛ که این یک، راجع است به «روح جهانی» محمد (ص). موحدان هندی این را هیرانیاگاریا و آواستهایمان^{۱۰} می‌خوانند که اشاره‌ای است به مرتبه بزرگی (اعظمیت، چاپ کلکته) یا مرتبه و سطح بالقوه (اجمال، چاپ تهران).

1. pañcabhūta	2. ākāś'a	3. vāyu	4. tejas	5. jala	6. pṛthivī
7. bhūtākāś'a	8. manas-ākāś'a	9. cidākāś'a	10. avasthātman		